

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА **«Художньо-сценічне слово»**

*КЗ «Чернівецький обласний центр
естетичного виховання «Юність Буковини»*
Автор програми: Боднарюк Наталія Вікторівна

Пояснювальна записка

Художня література, театральне мистецтво, мистецтво читця є джерелами збагачення культури, виховання естетично розвиненої особистості, розвитку її духовності та патріотизму.

Для виразності, дієвості художнього слова на сцені потрібні: артистична обдарованість, праця над творами літератури, досконале оволодіння професійною, живою майстерністю словесної дії. Заняття сценічною мовою, художнім словом, культурою мови та спілкування, сценічною пластикою та акторським мистецтвом мають стати складовою часткою творчого й професійного виховання, активним стимулом розвитку творчості дитини.

Гурток допомагає учням у навчанні: розвиває пам'ять, фантазію, вчить бути організованим, мислити, вільно орієнтуватися в ситуації, керувати власним психічним станом, самостійно вирішувати проблеми, розуміти прекрасне.

Метою програми є виховання у дітей гуманістичних загальнолюдських цінностей засобами сценічного мистецтва; створення умов для виховання гармонійно розвиненої особистості з почуттям естетичного смаку, розкриття творчих здібностей, таланту кожної дитини, розвиток природних задатків.

Основні завдання полягають у формуванні таких компетентностей:

- **пізнавальної** – забезпечує ознайомлення з поняттями та знаннями що стосуються театального мистецтва та художнього слова;

- **практичної** – сприяє оволодінню навичками сценічної мови та акторської майстерності а також розвитку музично-вокальних та фізичних здібностей, уяви, фантазії, пам'яті, підготовку до сценічної практики;

- **творчої** - забезпечує розвиток творчих якостей вихованців: художньої уяви, творчої ініціативи, емоційної гнучкості, збагачення асоціативного мислення;

- **соціальної** – сприяє вихованню дбайливого ставлення до надбань світової та вітчизняної культури, духовних та матеріальних цінностей, самореалізації особистості в соціумі, професійному самовизначенні.

Навчальна програма реалізується у гуртку художньо-естетичного напрямку театрального профілю «Паросток» Чернівецького обласного центру естетичного виховання «Юність Буковини» та спрямована на вихованців віком від 6 до 18 років.

Програма розрахована на 7 років навчання. Основний вид занять – груповий.

1-й рік – початковий рівень, перший рік навчання – 144 год. на рік, 4 год. на тиждень;

2 –й рік - початковий рівень, другий рік навчання – 144 год. на рік, 4 год. на тиждень;

3 - й рік – основний рівень, перший рік навчання – 144 год. на рік, 4 год. на тиждень;

4 - й рік – основний рівень, другий рік навчання – 144 год. на рік, 4 год. на тиждень;

5 - й рік – основний рівень, третій рік навчання – 144 год. на рік, 4 год. на тиждень;

6 - й рік – основний рівень, четвертий рік навчання – 144 год. на рік, 4 год. на тиждень;

7 - й рік – вищий рівень – 216 год. на рік, 6 год. на тиждень;

Відповідно до Положення «Про порядок організації індивідуальної та групової роботи в ПНЗ» від 11.08.2004р. передбачено також й індивідуальні заняття (за потребою 1 година на тиждень на основному та вищому рівнях навчання).

Завдання навчальної програми:

- пробудити у дітей бажання сприймати красу та гармонію мистецтва;
- виявляти та розвивати індивідуальні літературні та акторські здібності шляхом вироблення необхідних навичок та вмінь;
- диференційовано підходити до кожного вихованця в процесі засвоєння практичних навичок;
- виховати художній смак, працелюбство, наполегливість у досягненні мети;
- виховати засобами театрального мистецтва духовні, моральні, естетичні та фізичні якості особистості;
- сприяти самореалізації дитини в соціумі засобами театрального мистецтва;
- розвивати творчу уяву, фантазію, артистичні здібності.

Програмою передбачені теоретичні та практичні заняття.

Навчально-тематичний план
(початковий рівень, перший рік навчання)

№	ТЕМА	Кількість годин		
		Теорія	Практика	Разом
1.	Вступ. Інструктаж із техніки безпеки Мистецтво сценічної мови	2	-	2
2.	Анатомія мовного апарату. Дихання	4	20	24
3.	Художнє слово в системі роботи над сценічною мовою	4	8	12

4.	Основи художнього читання	6	24	30
5.	Постановка голосу	2	12	14
6.	Дикція та артикуляція	2	16	18
7.	Орфоепія	4	6	10
8.	Робота над текстом	2	8	10
9.	Майстерність виконання	7	16	23
10	Підсумкове заняття	1	-	1
Разом		144 години		

Зміст програми

1. Вступне заняття (2 год.)

Знайомство з гуртківцями, відбір і прослуховування дітей, інструктаж з техніки безпеки. Правила поведінки дітей в навчальному закладі. Ознайомлення дітей із програмою, змістом та завданням на навчальний рік.

2. Анатомія мовного апарату. Дихання. (24 год.)

Бесіда «Мовний апарат та значення його тренування в роботі актора». Будова і механізм мовного апарату. Центральний і периферичний відділ. Рухомі і нерухомі частини. Артикуляційна система.

Дихання та його типи. Будова дихального апарату. Діафрагма. Змішано-діафрагматичне дихання. Гімнастика для активізації черевного пресу. Гімнастика дихання: очищаючі та заспокійливі вправи. Типи дихання. Вправи на види дихання. Комбінування типів та вправи на вироблення носового дихання. Розвиток фонаційного руху. Вправи: «Спати хочеться», «Свічка», «М'яч», «Лісоруб», «Лижі».

3. Художнє слово в системі роботи над сценічною мовою. (12 год.)

Бесіда «Значення художнього слова, як жанру сценічного мистецтва». Виховання мовної майстерності актора. Художнє слово як засіб удосконалення техніки сценічного мовлення.

4. Основи художнього читання. (30 год.)

Дієвість мови читання. Зміст художнього твору та вміння його передавати; Елементи мовної виразності, інтонація. Логіка художнього читання, ритм, мелодика. Побудова та композиція літературного твору – основа майстерності художнього читання.

5. Постановка голосу. (14 год.)

Поняття та передумови збереження голосу. Характеристика мовного голосу. Сила, тембр, діапазон. Гігієна голосового апарату. Виховання голосу. Вправи на розвиток сили та діапазону, висоти та темпу голосу.

6. Дикція та артикуляція. (18 год.)

Роль та значення дикції. Робота над постановкою голосу. Робота артикуляційного апарату. Поняття про органічні та неорганічні вади. Артикуляційні вправи для язика, щелеп, губ. Тренувальні вправи на вимову голосних І-Е-А-О-У-И. Тренувальні вправи на вимову приголосних звуків. Робота над дзвінками та глухими приголосними. Робота над свистячими, Звуки та букви. Голосні та приголосні звуки мови. Вправи на вимову голосних з різними з'єднаннями приголосних. Правильне наголошування в мовленні. Орфоепія.

Артикуляція. Артикуляційна гімнастика. Вправи для губ, язика, нижньої щелепи.

Вимова голосних у різних сполученнях, словах, текстах. Скоромовки з використанням голосних і приголосних. Скоромовка – основа чіткої дикції.

7. Орфоепія. (10 год.)

Орфоепія з грецької означає «правильна вимова». Отже, вивченням орфоепічних норм, тобто норм літературної вимови, займаються гуртківці на заняттях, що підпорядковані цій темі.

8. Робота над текстом. (10 год.)

Вибрати художній твір відповідно своїй індивідуальності, пристосувати його для сценічного виконання, основні принципи роботи над літературним текстом навчаються вихованці гуртка на заняттях щодо даної теми.

9. Майстерність виконання. (23 год.)

Про виконавчу майстерність читця з естради, про її суть, специфіку виконання віршованих та прозових творів різних за жанровою характеристикою, йдеться в даному розділі програми.

10. Підсумкове заняття. (1 год.)

Підведення підсумків роботи за навчальний рік.

Прогнозований результат

Вихованці мають знати:

1. Специфічні особливості мистецтва сценічної мови.
2. Елементарні поняття щодо анатомії та фізіології мовного апарату.
3. Фундаментальні основи художнього читання.
4. Як досягти певних результатів у виконавській майстерності.
5. Володіти поняттями «стиль» і «жанр» в художньому читанні.

Вихованці мають вміти:

1. Підготувати мовний апарат до звучання.
2. Володіти змішано-діафрагматичним диханням.
3. Працювати над текстом художнього твору.
4. Володіти елементами навичками художнього читання, пластичною виразністю та сценічною культурою.

Навчально-тематичний план
(початковий рівень, другий рік навчання)

№	ТЕМА	Кількість годин		
		Теорія	Практика	Разом
1.	Вступне заняття. Інструктаж із техніки безпеки	1	-	1
2.	Культура мови спілкування. Риторика	17	20	37
3.	Техніка мовлення	-	20	20
4.	Логічне читання (пауза, наголос), підтекст	-	17	17
5.	Культура мовної поведінки. Етикет та мова	10	13	23
6.	Читець на концертній естраді.	-	42	42
7.	Підсумкове заняття	4	-	4
Разом		144 години		

1. Вступне заняття (1 год.)

Мета та завдання роботи гуртка. Правила поведінки в Центрі та правила техніки безпеки. Знайомство із гуртківцями.

2. Культура мови та спілкування. Риторика (37 год.)

Види спілкування: контактне та дистанційне, телефонна розмова, листування, безпосередня звичайна розмова, бесіда, доповідь: опосередковане (передача інформації по радіо, телебаченню).

Усне та письмове, діалогічне та монологічне мовлення. Усна та письмова мова, їх особливості. Поняття про монолог та діалог.

Основні критерії культури мови – грамотність, змістовність, багатство, виразність.

Риторика. Розмови. Тембр. Міміка. Жести. Інтонація. Рима. Опорні слова. Пояснення незнайомих слів. Побудова тексту. Вибір звернення. Складання розповіді, оповідання.

3. Техніка мовлення (20 год.)

Дихання. Голос. Дикція. Артикуляція. Норми українського літературного мовлення. Орфоепія. Правила вимови голосних звуків. Вимова приголосних. Скоромовки – основа сценічної мови. Чистомовки на підтекст.

4. Логічне читання (17 год.)

Логіка мови. Інтонавання розділових знаків. Паузи у віршованих та прозових текстах. Види пауз, їх значення при читанні. Норми наголосу. Підтекст. Логічне

читання незнайомих текстів. Особливості логічного читання прози, лірики, гумору. Підбір творів відповідно до індивідуальних можливостей.

Вправи «Доб'юся відповіді», «Земля».

5. Культура мовної поведінки. Етикет та мова (23 год.)

Мовний етикет та ввічливість.

Вживання мовного етикету спілкування. Засоби звернення до знайомого та незнайомого адресата. Поняття про адресат та адресант. Вправи на зміну адресата та адресанта.

Форми привітання, побажання, вибачення.

Форми вдячності, схвалення, співчуття, прохання.

6. Читець на концертній естраді (42 год.)

Робота над репертуаром. Підбір творів відповідно до індивідуальних можливостей. Робота над віршами патріотичного характеру. Робота над творами гумористичного характеру (байка, фейлетон, гумореска). Робота над монологом та діалогом.

7. Підсумкове заняття (4 год.)

Конкурс читців. Екскурсія в мистецький заклад міста.

Прогнозований результат

Вихованці мають знати:

1. Специфічні особливості мистецтва сценічної мови.
2. Поняття щодо анатомії та фізіології мовного апарату.
3. Поняття про культуру мови та поведінки.
4. Логіку читання художніх творів.

Вихованці мають вміти:

1. Підготувати мовний апарат до звучання. Вправи для розвитку мовного апарату.
2. Володіти змішано-діафрагматичним диханням.
3. Знати мовний етикет та елементи ввічливості.
4. Працювати над текстом різних жанру.
5. Інтонувати розділові знаки, володіти нормами наголосу в тексті.
6. Володіти елементами техніки мови - дикцією, артикуляцією, мімікою.

Навчально-тематичний план
(основний рівень, перший рік навчання)
Акторська майстерність

№	ТЕМА	Кількість годин		
		Теорія	Практика	Разом
1.	Вступ. Методично-виховна робота. Інструктаж із техніки безпеки	0.5	0.5	1
2.	Бесіда «Про театральне мистецтво»,	1	-	1
3.	Сценічна культура та театральна етика. Дійові особи та виконавці в театрі.	6	12	18
4.	Органічна сценічна увага.	2	8	10
5.	Звільнення м'язів та подолання м'язових затискувань	-	16	16

6.	Розвиток запам'ятовування фізичних дій.	-	14	14
7.	Етюдна робота	2	42	44
8.	Робота над репертуаром	6	24	30
9.	Екскурсії. Перегляд вистав	-	8	8
10.	Підсумкове заняття.	1	1	2
РАЗОМ		144 години		

1. Вступне заняття. (1 год.)

Мета та завдання роботи гуртка.

Правила поведінки в Центрі та на сцені. Інструктаж з техніки безпеки.

Ознайомлення дітей з програмою, змістом та завданням на навчальний рік.

2. Бесіди «Про театральне мистецтво». (1 год.)

Зародження театру. Розвиток театального мистецтва в Україні. Театр корифеїв. Сучасне театральне мистецтво.

3. Сценічна культура та театральна етика. Дійові особи та виконавці в театрі. (18 год.)

Правила поведінки в театрі під час вистав. Сценічна культура. Квіти, оплески. Види театального мистецтва. Синтетичність театру, драматургія. Професійний та самодіяльний театр.

Дійові особи та виконавці в театрі. Актор - основна фігура в театральному мистецтві. Видатні актори України минулого та сучасності.

4. Органічна сценічна увага. (10 год.)

Сценічна увага. Види уваги: довільна, мимовільна.

Розвиток творчих слухових сприймань. Вправи: «Трансформатор», «Бум» та ін.

Вправи на загальну увагу. Розвиток зорового сприйняття – вправи «Дзеркало», «Сповільнений рух», «Тінь».

5. Звільнення м'язів та подолання м'язових затискувань. (16 год.)

Зняття м'язової напруги. Підпорядкування м'язів своїй волі.

Звільнення м'язів. Центр тяжіння і точки опори. Визначення м'язів, які несуть навантаження, їхнє використання.

Вправи на звільнення м'язів: «М'язовий контролер», «Перенести умовні речі» і т.д.

6. Розвиток запам'ятовування фізичних дій. (14 год.)

Вправи на дію з уявним предметом. Тренаж фізичного самопочуття.

Етюди на запам'ятовування фізичного самопочуття: «Вітер», «Холодно» та ін.

Дія в умовах творчого вимислу. Вправи на безпредметну та предметну дію.

Ставлення та зміна ставлення до місця дії, до партнера, до предмета.

7. Етюдна робота (44 год.)

Поняття про етюд як органічну та психофізичну дію. Уміння виконувати поставлене завдання.

Створення етюдів. Поняття про мізансцену, уміння їх будувати. Пристосування.

Індивідуальні, парні та групові етюди.

8. Робота над репертуаром (30 год.)

Вибір байки, гуморески. Читання та обговорення байки. Розподіл та переписування ролей. Застольний період - читання по ролях. Визначення основних подій байки, наскрізної дії, над завдання. Визначення запропонованих обставин. Етюди та мізансцени за подіями. Робота у вигородках. Здача байок. Індивідуальні та групові здачі байок та гуморесок.

9. Екскурсії. Перегляди вистав (8 год.)

Екскурсії в театр. Перегляд та обговорення вистав. Визначення теми, ідеї та конфлікту. Зустріч із акторами.

10. Підсумкове заняття. (2 год.)

Підведення підсумків за навчальний рік.

Прогнозований результат

Вихованці мають знати:

1. Елементи сценічної культури та акторської етики.
2. Види театрального мистецтва.
3. Основні елементи подолання м'язової напруги.
4. Подолання обставин. Виправдання поз та рухів на сцені.

5. Вправи на розвиток уяви та асоціативного мислення.

Вихованці мають вміти:

1. Виконувати комплекс загальнозміцнюючих вправ.
2. Визначати та передавати емоційний стан людини, імітувати характерні рухи тварин.
3. Розвинути артистичну сміливість та елементи характерності.
4. Створювати етюди, вміти побудувати мізансцени.

Навчально-тематичний план
(основний рівень, другий рік навчання)
Акторська майстерність

		Кількість годин

№	ТЕМА	Теорія	Практика	Разом
1.	Вступ. Методично-виховна робота. Інструктаж із техніки безпеки	0.5	0.5	1
2.	Бесіда «Історія виникнення та традиції розвитку театрального мистецтва в Україні»	1	-	1
3.	Сценічна культура та театральна етика. Дійові особи та виконавці в театрі	6	6	12
4.	Органічна сценічна увага. Запропоновані обставини	-	16	16
5.	Звільнення м'язів та подолання м'язових затискувань	-	10	10
6.	Подолання обставин. Дія «Якби...». Уява та фантазія	2	30	32
7.	Робота над репертуаром. Одноактна п'єса	11	51	62
8.	Екскурсії. Перегляд вистав	-	8	8
9.	Підсумкове заняття.	1	1	2
РАЗОМ		144 години		

1. Вступне заняття. (1 год.)

Мета та завдання роботи гуртка.

Правила поведінки в Центрі та на сцені. Інструктаж з техніки безпеки.

Ознайомлення дітей з програмою, змістом та завданням на навчальний рік.

2. Бесіди «Історія виникнення та традиції розвитку театрального мистецтва в Україні». (1 год.)

Зародження театру. Розвиток театрального мистецтва в Україні. Театр корифеїв. Сучасне театральне мистецтво.

3. Сценічна культура та театральна етика. Дійові особи та виконавці в театрі. (12 год.)

Правила поведінки в театрі під час вистав. Сценічна культура. Квіти, оплески. Види театрального мистецтва. Синтетичність театру, драматургія. Професійний та самодіяльний театр.

Дійові особи та виконавці в театрі. Актор - основна фігура в театральному мистецтві. Видатні актори України минулого та сучасності.

4. Органічна сценічна увага. (16 год.)

Сценічна увага. Види уваги: довільна , мимовільна.

Розвиток творчих слухових сприймань.

Розвиток невимушеної уваги в реальній площині. Розвиток вимушеної уваги в уявній площині. Роздвоєна увага. Кола уваги: мале, середнє та велике.

«Запропоновані обставини» - як розвиток творчості та уваги. Вправи на загальну увагу, розвиток зорового сприймання.

Індивідуальні та групові етюди на розвиток уваги: «Кульгава мавпа», «Магазин», «Друкарська машина», «Будь уважний та ін.»

5. Звільнення м'язів та подолання м'язових затискувань. (10 год.)

Зняття м'язової напруги. Підпорядкування м'язів своїй волі.

Звільнення м'язів. Центр тяжіння і точки опори. Визначення м'язів, які несуть навантаження, їхнє використання.

Вправи на звільнення м'язів: «М'язовий контролер», «Перенести умовні речі» і т.д.

6. Подолання обставин. Дія «Якби...». Уява та фантазія (32 год.)

Подолання обставин. виправдання поз та рухів на сцені. виправдання місця дії. Розвиток артистичної сміливості та елементів характерності. Вправи проти боягузтва.

Дія за обставини «Якби...». виправдання запропонованих обставин. Продуктивна та предметна дії.

Розвиток уяви та фантазії в реальній та уявній площині. Уява, як помічник для пригадування забутого матеріалу. Вправи на розвиток уяви та асоціативного мислення. Образ, символ, звук. Поняття про образ, символ, звук в житті та творчості.

Асоціація в образі та кольорі. Слово-образ. Символ-образ. Слово-зміст-образ. Рух-образ. Створення мови жесту.

Індивідуальні та групові етюди на розвиток уяви та фантазії.

7. Робота над репертуаром (62 год.)

Вибір одноактної п'єси.. Читання та обговорення п'єси. Розподіл та переписування ролей. Застольний період - читання по ролях. Визначення основних подій п'єси, наскрізної дії, над завдання. Визначення запропонованих обставин. Етюди та мізансцени за подіями. Робота у вигородах. Здача одноактної п'єси.

8. Екскурсії. Перегляди вистав (8 год.)

Екскурсії в театр. Перегляд та обговорення вистав. Визначення теми, ідеї та конфлікту. Зустріч із акторами.

9. Підсумкове заняття. (2 год.)

Підведення підсумків за навчальний рік.

Прогнозований результат

Вихованці мають знати:

1. Елементи сценічної культури та акторської етики.
2. Види театрального мистецтва.
3. Основні елементи подолання м'язової напруги.
4. Подолання обставин. Виправдання поз та рухів на сцені.
5. Вправи на розвиток уяви та асоціативного мислення.

Вихованці мають вміти:

1. Володіти трьома видами сценічної уваги, вміти зосередитися.
2. Виконувати комплекс загально зміцнюючих вправ.
3. Визначати та передавати емоційний стан людини, імітувати характерні рухи тварин.
4. Слухати та розрізняти ритм, створювати сценічний образ.
5. Розвинути артистичну сміливість та елементи характерності.
6. Створювати етюди, вміти побудувати мізансцени.

Навчально-тематичний план
(основний рівень, третій рік навчання)

Акторська майстерність

№	ТЕМА	Кількість годин		
		Теорія	Практика	Разом
1.	Вступ. Методично-виховна робота. Інструктаж із техніки безпеки	0.5	0.5	1
2.	Бесіди «Про акторську етику», «Акторське мистецтво, як вид художньої творчості». Компоненти акторського мистецтва	2	-	2
3.	Сценічне спілкування	6	12	18
4.	Розвиток відчуття форми	2	10	12
5.	Визначення темпоритму дії	2	14	16
6.	Мізансцена – мова вистави	1	16	17
7.	Основи драматургії театралізованого видовища	2	2	4

8.	Костюми та грим. Технологія сцени (світло, шум, бутафорія)	2	6	8
9.	Робота над репертуаром	6	38	44
10.	Робота для підтримки діючого репертуару	-	12	12
11.	Екскурсії. Перегляд вистав.	-	8	8
12.	Підсумкове заняття.	1	1	2
РАЗОМ		144 години		

1. Вступне заняття. (1 год.)

Мета та завдання роботи гуртка.

Правила поведінки в Центрі та на сцені. Інструктаж з техніки безпеки.

2. Бесіди «Про акторську етику», «Акторське мистецтво, як вид художньої творчості». (2 год.)

Компоненти акторського мистецтва.

3. Сценічне спілкування (18 год.)

Органічний процес спілкування. Умови. Пристосування. Робота з розвитку органічного, безперервного процесу спілкування.

Взаємодія із партнером. Етюди на органічне мовчання: «Вибори партнера», «Звуконепроникне скло». Органічний процес спілкування.

Етюди на спілкування з імпровізацією тексту.

4. Розвиток чуття форм (12 год.)

Вправи та етюди на розвиток елементів характеристики «Товстий та тонкий», «Від 5 до 90».

Вправи на вивчення і оволодіння характерністю. Дія від себе у запропонованих обставинах.

5. Вивчення темпоритму дії (16 год.)

Вивчення темпоритму дій. Розвиток чуття темпоритму. Від темпоритму до почуття. Від почуття до темпоритму.

Поняття про темп, ритм, такт. Дія. Фізична та словесна дії. Дія як основа перебування на сцені. Внутрішня дія. Вправи на дію з уявним предметом.

6. Мізансцена – мова вистави (17 год.)

Поняття про мізансцену. Уміння будувати мізансцени. Пристосування. Індивідуальні мізансцени. Групові та масові мізансцени.

7. Основи драматургії театралізованого видовища (4 год.)

8. Костюми та грим. Технологія сцени (світло, шум, бутафорія) (8 год.)

Короткий експурс в історію костюма. Костюм – доповнення до образу. Грим і основи гримування.

Техніка і технологія сценічного життя. Робота за лаштунками театру. Театральні цехи. Сценографія. Світло, шум, бутафорія – елементи вдалої постановки вистави.

9. Робота над репертуаром (44 год.)

Вибір п'єси. Читання та обговорення п'єси. Розподіл та переписування ролей. Застольний період - читання по ролях. Визначення основних подій п'єси, наскрізної дії, над завдання. Визначення запропонованих обставин. Етюди та мізансцени за подіями. Робота у ви городках. Робота над музичним та світловим оформленням. Виготовлення декорацій. Робота на сцені. Технічні прогони. Генеральні прогони в костюмах. Здача вистави.

10. Робота для підтримки діючого репертуару (12 год.)

Підтримка сценічних костюмів та реквізиту. Прогонні репетиції. Виступи.

11. Екскурсії. Перегляди вистав (8 год.)

Екскурсії в театр. Перегляд та обговорення вистав. Визначення теми, ідеї та конфлікту. Зустріч із акторами.

12. Підсумкове заняття. (2 год.)

Підведення підсумків за навчальний рік.

Прогнозований результат

Вихованці мають знати:

1. Компоненти акторського мистецтва.
2. Умови органічного, безперервного процесу спілкування, взаємодії із партнером.
3. Поняття про сценічний костюм, грим та основи гримування, техніку сцени.
4. Основи драматургії театралізованого видовища.
5. Поняття про темп, ритм, такт, фізичну та словесну дії.

Вихованці мають вміти:

1. Працювати та спілкуватися із партнером.
2. Позбавлятися надмірної сором'язливості, пристосовуватися до обставин.
3. Уміти будувати індивідуальні та групові мізансцени.
4. Навчитися образно сприймати навколишній світ, партнерів, реквізит.
5. Володіти та розрізняти технологію сценічного життя, нанесення сценічного гриму.

Навчально-тематичний план

(основний рівень, четвертий рік навчання)

Акторська майстерність

№	ТЕМА	Кількість годин		
		Теорія	Практика	Разом
1.	Вступ. Методично-виховна робота.	0.5	0.5	1

	Інструктаж із техніки безпеки			
2.	Бесіди «Українські актори театру та кіно», «Цікаві факти та події із життя улюбленого актора»	3	-	3
3.	Ритмопластика	6	18	24
4.	Робота над інсценізацією художнього твору буковинських авторів	6	38	44
5.	Робота актора над образом	-	20	20
6.	Робота над підтримкою діючого репертуару	4	36	40
7.	Екскурсії. Перегляд вистав. Творчі зустрічі.	-	10	10
8.	Підсумкове заняття.	1	1	2
РАЗОМ		144 години		

1. Вступ. Методично-виховна робота. Інструктаж із техніки безпеки. (1 год.)

2. Бесіди «Українські актори театру та кіно», «Цікаві факти та події із життя улюбленого актора» (3 год.)

3. Ритмопластика (24 год.)

Бесіда «Пластична виразність».

Вивчення техніки правильної ходи: постава ніг, плавність ходи, тримання спини рук.

Розвиток гнучкості та рухливості тіла, зміцнення м'язів тулуба.

Розвиток виразно діючих рук. Вправи: «Хвиля», «Павлін», «Змія», «Крила», «Пружина», «Схопити – кинути», «Кігті».

Виховання ритмічності. Поняття про співвідношення довжини звуків. Оплески та ходьба в ритмі оплесків.

Пластична виразність. Культура жесту, сила жесту, широкий жест. Емоційна пластика.

4. Робота над інсценізацією художнього твору буковинських авторів (44 год.)

Особливості словесної дії в прозі. Вибір твору буковинських авторів.

Основні етапи роботи над інсценізацією твору: написання діалогів героїв твору, розподіл ролей, визначення основних подій, наскрізної дії, надзавдання. Визначення запропонованих обставин. Етюди та мізансцени за подіями. Робота у вигородах. Робота над музичним та світловим оформленням. Виготовлення декорацій. Робота на сцені. Технічні прогони. Генеральні прогони в костюмах. Здача.

5. Робота актора над образом (20 год.)

Практичне втілення раніше здобутих теоретичних знань та навичок із театрального мистецтва.

Визначення обставини ролі, ставлення до партнерів, надзавдання та наскрізної дії, створення образу персонажу. Тематичний та логічний розбір тексту ролі. Завдання, способи вирішення поставленого завдання, перспектива ролі. Конфлікт.

6. Робота над підтримкою діючого репертуару (40 год.)

Підтримка сценічних костюмів та реквізиту. Прогонні репетиції. Виступи.

7. Екскурсії. Перегляди вистав (8 год.)

Екскурсії в театр. Перегляд та обговорення вистав. Визначення теми, ідеї та конфлікту. Зустріч із акторами.

8. Підсумкове заняття. (2 год.)

Підведення підсумків за навчальний рік.

Навчально-тематичний план

Індивідуальна робота

(основний рівень, четвертий рік навчання)

Акторська майстерність

№	ТЕМА	Кількість годин		
		Теорія	Практика	Разом
1.	Вступ. Методично-виховна робота. Інструктаж із техніки безпеки	0.5	0.5	1
2.	Комплексний тренаж. Вправи на розвиток психофізичного апарата актора.	-	7	7
3.	Робота над індивідуальними творами (ліричні твори, монолог, діалог)	-	20	20
4.	Робота актора над образом	-	6	6
5.	Підсумкове заняття.	1	1	2
РАЗОМ		36 годин		

1. Вступ. Методично-виховна робота. Інструктаж із техніки безпеки. (1 год.)

2. Комплексний тренаж.

Вправи на розвиток психофізичного апарата актора (7 год.)

3. Робота над індивідуальними творами (ліричні твори, монолог, діалог) (20 год.)

Підбір творів відповідно до вікових особливостей. Відпрацьовування творчо-навчальних завдань зі створення вистав, тощо з урахуванням особистості та індивідуальних творчих даних вихованців.

4. Робота актора над образом (6 год.)

Визначення обставини ролі, ставлення до партнерів, надзавдання та наскрізної дії, створення образу персонажу. Тематичний та логічний розбір тексту ролі. Завдання, способи вирішення поставленого завдання, перспектива ролі. Конфлікт.

5. Підсумкове заняття. (2 год.)

Підведення підсумків за навчальний рік.

Прогнозований результат

Вихованці мають знати:

1. Акторів та акторські династії українського театру та кіно.
2. Техніку правильної ходи: постава ніг, плавність ходи, тримання спини рук.
3. Володіти емоційною пластикою, культурою жестів та рухів.
4. Робити тематичний та логічний розбір тексту ролі, визначати надзавдання та наскрізну дію, знаходити способи вирішення поставленого завдання ролі.

Вихованці мають вміти:

1. Робити тематичний та логічний розбір тексту ролі, визначати надзавдання та наскрізну дію, знаходити способи вирішення поставленого завдання ролі.
2. Володіти пластичною виразністю, розвинути гнучкість та рухливість тіла, зміцнити м'язи тулуба.
3. Вміти працювати та взаємодіяти із партнером.
4. Володіти основами роботи актора над ролю та створення образу.

5. Працювати над основними етапи інсценізації твору.

Навчально-тематичний план

(вищий рівень)

Акторська майстерність

№	ТЕМА	Кількість годин		
		Теорія	Практика	Разом
1.	Вступ. Методично-виховна робота. Інструктаж із техніки безпеки	1	1	2
2.	Бесіди «Про творчі досягнення вихованців», «Нетрадиційна форма роботи театру»	-	2	2
3.	Практичні заняття по удосконалення акторської майстерності (ігри, вправи, етюди)	-	28	28
4.	Робота для підтримки діючого репертуару	6	50	56

5.	Робота над репертуаром. Постановка п'єси	12	80	92
6.	Робота актора над образом	-	18	18
7.	Творчі зустрічі із провідними фахівцями театрального мистецтва	-	8	8
8.	Екскурсії. Перегляд вистав	-	6	6
9.	Підсумкове заняття.	1	3	4
РАЗОМ		216 годин		

1. Вступ. Методично-виховна робота. Інструктаж із техніки безпеки. (2 год.)

2. Бесіди «Про творчі досягнення вихованців», «Нетрадиційна форма роботи театру» (2 год.)

3. Практичні заняття по удосконалення акторської майстерності (28 год.)

Ігри, вправи, етюди на удосконалення акторської майстерності.

4. Робота для підтримки діючого репертуару (56 год.)

Підтримка сценічних костюмів та реквізиту. Прогонні репетиції. Виступи.

5. Робота над репертуаром. Постановка п'єси (92 год.)

Вибір п'єси. Читання та обговорення п'єси. Розподіл та переписування ролей. Застольний період - читання по ролях. Визначення основних подій п'єси, наскрізної дії, над завдання. Визначення запропонованих обставин. Етюди та мізансцени за подіями. Робота у вигородках. Робота над музичним та світловим оформленням. Виготовлення декорацій. Робота на сцені. Технічні прогони. Генеральні прогони в костюмах. Здача вистави.

6. Робота актора над образом (18 год.)

Практичне втілення раніше здобутих теоретичних знань та навичок із театрального мистецтва.

Визначення обставини ролі, ставлення до партнерів, над завдання та наскрізної дії, створення образу персонажу. Тематичний та логічний розбір тексту ролі. Завдання, способи вирішення поставленого завдання, перспектива ролі. Конфлікт.

7.Творчі зустрічі із провідними фахівцями театрального мистецтва (8 год.)

8. Екскурсії. Перегляди вистав (6 год.)

Екскурсії в театр. Перегляд та обговорення вистав. Визначення теми, ідеї та конфлікту. Зустріч із акторами.

9. Підсумкове заняття. (4 год.)

Підведення підсумків за навчальний рік.

Навчально-тематичний план
(вищий рівень, індивідуальна робота)

Акторська майстерність

№	ТЕМА	Кількість годин		
		Теорія	Практика	Разом
1.	Вступ. Методично-виховна робота. Інструктаж із техніки безпеки	0.5	0.5	1

2.	Практичні заняття по удосконалення акторської майстерності (ігри, вправи, етюди)	-	6	6
3.	Робота над репертуаром.	-	14	14
4.	Робота актора над образом	-	10	10
5.	Робота для підтримки діючого репертуару	-	4	4
6.	Підсумкове заняття.	-	1	1
РАЗОМ		36 годин		

1. Вступ. Методично-виховна робота. Інструктаж із техніки безпеки. (1 год.)

2. Практичні заняття по удосконалення акторської майстерності (6 год.)
Ігри, вправи, етюди на удосконалення акторської майстерності.

3. Робота над репертуаром. Постановка моноп'єси (14 год.)

Вибір моноп'єси. Читання та обговорення моноп'єси. Розподіл та переписування ролей. Застольний період - читання по ролях. Визначення основних подій п'єси, наскрізної дії, над завдання. Визначення запропонованих обставин. Етюди та мізансцени за подіями. Робота у ви городках. Робота над музичним та світловим оформленням. Виготовлення декорацій. Робота на сцені. Технічні прогони. Генеральні прогони в костюмах. Здача вистави.

4. Робота актора над образом (10 год.)

Практичне втілення раніше здобутих теоретичних знань та навичок із театрального мистецтва.

Визначення обставини ролі, ставлення до партнерів, над завдання та наскрізної дії, створення образу персонажу. Тематичний та логічний розбір тексту ролі. Завдання, способи вирішення поставленого завдання, перспектива ролі. Конфлікт.

5. Робота для підтримки діючого репертуару (4 год.)

Підтримка сценічних костюмів та реквізиту. Прогонні репетиції. Виступи.

6. Підсумкове заняття. (1 год.)

Підведення підсумків за навчальний рік.

Прогнозований результат

Вихованці мають знати:

1. Практично використовувати пам'ять фізичних дій;
2. Практично використовувати емоційну пам'ять;
3. Практично використовувати активну увагу;
4. Практично використовувати активну уяву;
5. Долати внутрішній конфлікт «актор-глядач»;
6. Вміти аналізувати, інтерпретувати та реконструювати соціальні явища та тексти;
7. Працювати в складі творчих груп різного рівня;
8. Знати історію театрального мистецтва, основні напрямки театрального мистецтва, норми сценічної культури

Вихованці мають вміти:

1. Вільно спілкуватися із будь-якою аудиторією.
2. Вміти імпровізувати, мати уяву про засоби сценічної майстерності.
3. Бути впевненим на сцені, уміти володіти сценічним простором.
4. Мати багатий словарний запас, розвинені здібності актора.

Література

1. Бабич Н.Д. Основи культури мовлення. – Львів, 1990.
2. Дущенко В.М. Програма гуртка «Культура мови та спілкування» / збірник програм для творчих об'єднань позашкілля та ЗНЗ. – 2005.
3. Іващенко Тетяна «Світла хвиля»: програма зразкового театру-студії / Позашкілля. - №4 (28). – 2009.- С. 38-44.
4. Шкуран О. Сам собі режисер. – «Розкажіть онуку», №3-4, 2001.
5. Гладун С. Це диво дивне – театр. Дошкільне виховання, №11-12, 1998.
6. Богуцький З.Г. Театральна майстерність. Позашкілля.
7. Зб. Культура сценической речи. – М.: ВТО, 1979.
8. Зюков Б. На уроках К. П. Хохлова по актерському мастерству. – К.:Мистецтво, 1967.
9. Ирд К. Театр – моя работа. – М.: Искусство, 1984.
10. Навчальна програма театрального студії «Околиця». Збірник програм для гуртків та творчих об'єднань позашкілля та ЗНЗ. 1998.
11. Шкільний світ. Науково-методичний журнал. 2005.
12. Єскіна Г. Аматорський театр і виховання духовності дитини «Рідна школа» №1, 2000.